

Kvinnligt och manligt

Kvinnor och män är olika. Inte bara i det att vi är olika könsligt sett. Våra kroppsliga system fungerar olika och våra hjärnor gör det också i viss mån. Precis med det mesta är även detta påstående relativt och beroende på vilket perspektiv man tar – dvs om man väljer att ha fokus på likheter eller olikheter. Sedan finns det krafter i samhället som av rena värderingsskäl och politiska skäl vill se kvinnor och män som *helt lika varandra* undantaget våra könsorgan. Att inte erkänna olikheter, utan till varje pris se oss som lika blir i sin tur i dessa sammanhang någon slags missriktad bevisföring för att kvinnor och män ska vara jämlika. Detta ligger en fara i detta synsätt som i en förlängning också menar att vi *bara* kan vara jämlika om vi är helt lika varandra och stöpta i samma form. Hudfärg, religiös övertygelse och kulturellt ursprung är andra aspekter där vi människor är olika. Eftersom det som är främmande ofta blir skrämmande kan antagandet att *”bara lika kan vara jämlika”* bli inkörsport till diskriminering. Självklart kan man och ska man arbeta för att alla människor oavsett olikheter (i enlighet med god svensk lagstiftning) ska vara jämlika samtidigt som man vågar se till våra olikheter, biologiskt och psykologiskt – detta gäller även kvinnor och män. Hur man i ett samhälle hanterar olikheter och olik tänkande av skilda slag skulle till och med kunna ses som en måttstock på hur demokratiskt och humanitärt välutvecklat det är. Bristande demokrati och diskriminering kan ses som ett utslag av primitivitet.

Ett utslag av kvinnors och mäns olikhet är att vårt lidande tar sig olika uttryck. Oro, ångest och depression är ett av västvärldens våra största folkhälsoproblem, såväl bland ungdomar som vuxna. Dessa problem är upp till tre gånger vanligare hos kvinnor än hos män. Medan t ex alkoholberoende är betydligt vanligare hos män än hos kvinnor. Även om man tar med klasskillnader i beräkningen består skillnaden mellan kvinnor och män. Skillnaderna visar sig tydligast i åldrarna kring puberteten och blir otydligare i åldrarna kring klimakteriet. Eftersom man inte vet exakt vad som ligger bakom dessa skillnader kan man tänka sig att det rör sig om biologiska orsaker eller att det hänger ihop med socialt arv, dvs hur kvinnor och män förväntas förhålla sig till sig själva, sin miljö och påfrestningar av olika slag. Eller att det handlar om en kombination av dessa orsaker. Tydligt är dock att tjejer från tidiga tonår verkar oroas sig mer än killar för hur de ter sig i omgivningens ögon; för sitt utseende, sin kroppsvikt och sina relationer.

Vidare vänder sig tjejer oftare till andra när de upplever påfrestningar, medan killar har en tendens att hantera psykologiska problem och döva psykisk smärta med hjälp av alkohol eller andra droger.

Under de senaste tjugo åren har psykiska besvär blivit mycket vanligare allmänt sett, särskilt bland unga. Denna ökning är likartad bland män och kvinnor. Det är därför inte troligt att orsakerna till denna s k tidstrend ligger i könsspecifika faktorer. Forskning pekar istället på övergripande förändringar på arbetsmarknaden och i utbildningsväsendet med ökade krav och ökad stress som följd.